

به نام خداوند جان و خرد
بیانیه نوزدهمین همایش بزرگداشت فردوسی و پاسداشت زبان فارسی
«پیام شاهنامه، پایداری زبان فارسی»

۲۴ - ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱

اهمیت بیست و پنجم اردیبهشت‌ماه که از سال ۱۳۷۷ در خراسان و از چند سال بعد هم در ایران و جهان گرامی داشته می‌شود، با افزوده شدن عنوان «پاسداشت زبان فارسی» از سال ۱۳۹۴، دوچندان شد و وظیفه برگزارکنندگان آن را سنگین‌تر کرد. ارتباط فردوسی با زبان فارسی و اهمیت شاهنامه به عنوان ستون اصلی استواری و استمرار سرفرازانة این زبان برکسی پوشیده نیست. همان دل‌هایی که برای فردوسی می‌تپد نگران و وابسته زبان شیرین و سرفراز پارسی نیز هست.

بیشترین ارتباطات فرهنگی و عاطفی از رهگذر زبان بین انسانها حاصل می‌شود و آدمهای سده‌های دور را به هم نزدیک می‌کند، حجاب زمان و مکان را از میان برمی‌دارد و همه را یکپارچه به سوی هدفی مشترک روانه می‌کند، هدفی که در نهایت به اتحاد ملی و قومی منتهی و سبب می‌شود آدمهای متفاوت و پراکنده و دور از هم صدای یکدیگر را به وضوح بشنوند و یکجا و یکدل و یکجهت، ضمیر یکدیگر را بخوانند و بتوانند همگن و هم‌اواز راه آینده را پیدا کنند. در دامن چنین زبانی است که رنگ و نژاد و مذهب و قومیت یا در میان نمی‌ماند و یا تعریف دیگری پیدا می‌کند.

دست کم زبان فارسی از این ویژگی برخوردار بوده است. وقتی از درازای قرون و در کنار گویشها و لهجه‌های گوناگون، که رنگ محلی و منطقه‌ای و محدود داشته، می‌توانسته چتری فراگیر بگسترده و همه باشندگان نواحی و دورانهای مختلف و گویندگان گویشهای گوناگون را صرف‌نظر از نژاد و قومیت و مذهب یکجا بسامان آورد و چونان مادری مهربان فرزندان خود را زیر بال گیرد و آنها را ببالاند و راهی بازار فرهنگ و زندگی کند، چه چیزی بهتر و برتر از این می‌تواند به پایداری این مادر و آن فرزندان کمک کند؟

پیام شاهنما پاینده زبان فارسی

info@fcwh-ngo.com

زمان برگزاری: ۲۵ الی ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۱

برای پاسداشت این زبان و بزرگداشت خداوندگار شاهنامه حکیم ابوالقاسم فردوسی امسال پس از بحران کرونا همایش «پیام شاهنامه، پاینده گی زبان فارسی» از ۲۴ تا ۳۰ اردیبهشت ماه به‌رغم پاره‌ای ناهمدلیها همه روزه به صورت حضوری - مجازی با ارائه سخنرانیها و شکوه لازم برگزار شد. ما برای این همایش عنوان «شاهنامه و پاینده گی زبان فارسی» را برگزیدیم تا نشان دهیم که شاهنامه که خود پاینده است و به پایداری گویشوران این زبان از میان سنگلاخ حوادث و همه تنگناها و نامهربانیهای تاریخ سر به سلامت برده، می تواند امروز هم مانند گذشته پاینده گی زبان فارسی را ضمانت کند.

مخاطبان برنامه‌های این همایش از طریق فضای مجازی فراوان و متنوع و از همه جا - ایران، افغانستان، و سایر کشورها - بودند و با حضور گرم خود به خواهند گی و پاینده گی زبان فارسی گواهی دادند.

ضرورت‌های این زمان و مسائلی که این روزها برای زبان فارسی پیش آمده چه آن چیزی که در افغانستان می‌گذرد و چه زمزمه‌هایی که در داخل ایران در مورد زبان فارسی به گوش می‌رسد، ایجاب می‌کرد که حساسیت نسبت به فردوسی و زبان فارسی بیشتر باشد و ما را بر آن دارد که دغدغه‌های شرکت کنندگان در این هم‌آوایی را در قالب این بیانیه به آگاهی مسئولان و همه فارسی زبانان برسانیم:

۱- ما شرکت کنندگان و مخاطبان سراسری این همایش بر لزوم توجه به زبان فارسی و تلاش برای پاسداشت آن در همه جوانب تأکید می‌کنیم.

۲- گرامی داشت روز فردوسی فقط این نیست که سالی یک‌بار از سر اکراه برنامه‌ای نمایشی این جا و آن جا برگزار کنیم و در انتظار بمانیم تا سال دیگر. پیشنهاد ما تشکیل یک دبیرخانه فعال و با تخصص و نشاط بودجه و امکانات لازم است که دائم برای بزرگداشت این روز و برنامه‌های دیگر چاره‌اندیشی و برنامه‌ریزی کند.

۳- پاسداشت زبان فارسی و بزرگداشت فردوسی تنها کار دولت نیست بلکه یک وظیفه ملی و مردمی است به همین جهت پیشنهاد می‌شود برگزاری آن با پشتیبانی دولت به نهادهای مردمی و انجمنهای ادبی رسمی واگذار شود.

تلفن و دورنگار: ۰۵۱-۳۵۰۱۹۲۷۴

پاک‌شاه‌پای سنند زبان فانس

info@fcwh-ngo.com

زمان برگزاری: ۲۵ الی ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۱

۴- به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مؤکداً پیشنهاد می‌کنیم از کرسیهای زبان فارسی در خارج از کشور غافل نماند و با تخصیص بودجه‌ای ویژه همه ساله عده‌ای از استادان علاقه‌مند و دلسوز ادب فارسی را برای نگاهبانی و ترویج مراکز فارسی آموزشی به کشورهای دیگر اعزام کند.

۵- وضعیت زبان فارسی در افغانستان غم‌انگیز و نگران‌کننده است پیشنهاد می‌شود با پذیرش رایگان دانشجویان مستعد و دلسوز ادبیات فارسی از افغانستان در مقاطع ارشد و دکتری در دانشگاههای کشور و اعزام استادان فداکار به دانشگاههای افغانستان از این خطر بکاهد.

۶- پیشنهاد می‌شود از وجود استادان و فرهیختگان افغانستان که هم اکنون در ایران به سر می‌برند در مراکز پژوهشی و آموزشی کشور استفاده شود و از طریق آنان راههای کمک به شکوفایی و رونق زبان فارسی در داخل افغانستان بررسی شود.

۷- ضرورت دارد نهادهایی غیر دولتی زیر نظر سازمانهای بین‌المللی نظیر یونسکو مراکز آموزشی و پژوهشی مشترک با پوشش منطقه‌ای در حوزه زبان فارسی به محوریت ایران برای همگانی کردن همه مطالعات زبان فارسی راه‌اندازی شود.

۸- زبان فارسی باید از پایه مورد توجه قرار گیرد به این جهت لازم است تجدید نظر در برنامه‌های درسی، گزینش معلمان و تألیف کتابهای سودمند و علمی فارغ از گرایشهای خاص در همه پایه‌های آموزش و پرورش با نظر متخصصان ادبیات و زبان شناسی در دستور کار دولت قرار گیرد.

۹- طوس با موقعیت ممتازی که از نظر تاریخی و باستان شناسی دارد و شخصیت‌های نامبرداری که بدان منتسب هستند، باید در فهرست آثار جهانی قرار گیرد؛ از سازمان میراث فرهنگی کشور می‌خواهیم با گردآوری اسناد و تشکیل پرونده‌های لازم زمینه ثبت جهانی آن را فراهم کند.

۱۰- طوس و آرامگاه فردوسی تنها یک شهر و یک آرام جای نیست بلکه باید در این منطقه همه امکانات لازم از قبیل کتابخانه وسیع تخصصی، مرکز پژوهشی مجهز با آدم و امکانات لازم، موزه حماسی، وسایل و امکانات اقامت برای مسافران و زایران و محققان از هر جهت فراهم و این نقطه به یک منطقه علمی و توریستی جهانی تبدیل شود.

پاک‌شاه‌پای سنند زبان فاس

info@fcwh-ngo.com

زمان برگزاری: ۲۵ الی ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۱

- ۱۱- تشکیل موزه زبان ادبیات برای گردآوری آثار و اسناد و اشیای مربوط به زبان فارسی و ۱۲ قرن ادبیات غنی از سراسر قلمرو فرهنگی این زبان از ضروریات است و جای چنین موزه‌ای طبعاً شهر تاریخی و ادبی طوس خواهد بود.
- ۱۲- تشکیل مرکزی با ساز و کار فرهنگی و ادبی مشخص به نام «بارگاه سخن پارسی» یا همان چیزی که در جاهای دیگر «خانه ادبیات» نامیده می‌شود به صورت مرکزی برای رفت و آمد دایمی ادیبان فارسی زبان از سراسر عالم در جوار آرامگاه حکیم طوس به منظور پاسداری از مرزهای زبان فارسی و شناساندن دستاوردها آن به جهان از اهم ضروریات است.
- ۱۳- زبان فارسی به اعتبار شاهنامه و دیگر متون حماسی با سرزمین طوس ارتباطی ویژه دارد؛ ارتباطی بنیادی که تعلق آن را به این سرزمین امری مسلم و بلا منازع می‌کند. به این دلیل پیشنهاد می‌شود عنوان «شهر زبان فارسی» برای طوس در شورای انقلاب فرهنگی مطرح و پس از طی مراحل قانونی تثبیت شود.
- ۱۴- شاهنامه و ارزشهای ادبی زبان فارسی باید به کودکان و نوجوانان معرفی شود تا بتوان به آینده پاسداری از این زبان امیدوار بود. این امر میسر نیست مگر با زبان روزگار ما که اینک هنر است و استفاده از امکانات فنی و رایانه‌ای نوین. پیشنهاد می‌شود دولت و نهادهای مربوط با تشویق و حمایت هنرمندان از این حرکت دوران ساز پشتیبانی کنند.
- ۱۵- پیشنهاد می‌شود به منظور همبستگی زبانی میان سه کشور ایران، افغانستان و تاجیکستان که فارسی در آن رسمیت دارد، در سازمان صدا و سیمای ایران روزانه برنامه مشترکی با گویش سه کشور پخش شود و یگانگی سه اصطلاح فارسی، دری و تاجیکی را در عمل نشان دهد.

از طرف شرکت کنندگان و مخاطبان همایش